CZĘŚĆ XXV. № 9. ROK 13. (1842.)

TYGODNIK PETERSBURSKI.

GAZETA URZĘDOWA KRÓLESTWA POLSKIEGO.

Wychodzi we Wtorki i Piątki. Prenumerata przyjmuje się pod adressem: do Wydawcy Tygodnika w Peterburgu, do Expedycyi Cazet Petersburskiego Pocztamtu, lub do xięgarni Gräfe; w Warszawie, w drukarni Zawadzkiego i Węckiego i w Biurze infarmacyjném; w Wilnie w xięgarni Zawadzkiego: nadto we wszystkich Pocztowych w kraju urzędach.

Cena *Roczna* w Rossy z poczią a w stolicy, z noszeniem do mieszkań, 30 r. ass. *Połroczna*, 25 r. ass. Bez poczty, dla odbierających w xięgarni Gräfe *Roczna*, 45 rubli assygn. *Połroczna*, 25 rub. assyg. Dla Królestwa Polskiego *Roczna*, 53 rubli assygn. *Połroczna*, 28 rub. ass.

WTOREK, $\frac{3}{15}$ LUTEGO.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Petersburg, $\frac{2}{14}$ *Lutego*.

— Przez rozkaz dzienny Cesarski z d. 27 Stycznia, Adjutant Naczelnika okręgów żołnierzy-rolników Nowgorodskiej, Witebskiej i Mohylewskiej gubernii, kapitan Moskiewskiego pułku gwardyi *Kehn*, zostaje mianowany pułkownikiem i Naczelnikiem okręgów żołnierzy-rolników gubernij Witebskiej i Mohylewskiej — Sprawujący obowiązki Naczelnika tychże okręgów, liczący się w wojsku podpułkownik *Swierżewski* otrzymuje dymissyą w randze pułkownika z powodu ran, z mundurem i pensyą całkowitej gaży.

— Przez Ukazy Cesarskie zostają mianowani: 9 Stycznia, Towarzysz Zarządzającego Handlowym Bankiem Państwa R. R. St. *Gołochwastow* Sprawującym obow. Zarządzającego tym Bankiem, a Towarzyszem jego R. R. St. *Chałczyński*—Prezydenci Izb Skarbowych: Wiatskiej, Rz. R. St. *Bezkorowajnyj* i Nowgorodzkiej R. St. *Zawaricki* zostają przeniesieni: jeden na miejsce drugiego—12 t. m. Vice-Dyrektor 2 Depart. Dóbr Państwa R. R. St. *Illiczewski* mianowany Vice-Dyrektorem Departamentu 1 tegoż Ministerstwa, a urzędnik do szczeg. poleceń przy Ministrze R. St. *Szelechow*, Vice-Dyrektorem 2 Departamentu — Zostający przy temże Ministerstwie R. R. St. *Rajski*, członkiem Rady tegoż Ministerstwa—Naczelnik Wielikołuckiego okręgu Dóbr Państwa gub. Pskowskiej Radzca Dworu *Titow*, Zarządzającym Witebską izbą Dóbr Państwa, na miejsce Radzcy Kol. *Potułow*, który ma być użytym do innych zajęć.

— N. Cesarz Jmć na przedstawienie Ministra Oświecenia i Zdanie Komitetu Ministrów, raczył, 30 Grudnia, zatwierdzić na cztery lata Rektorem Uniwersytetu Dorpatskiego, professora zwycz. tegoż Uniwersytetu *Volkmanna*.

— N. Cesarz Jmć raczył zatwierdzić P. Minisira Sprawiedliwości w charakterze Vice-prezydenta Komitetu Opieki więzień.

— Na przedstawienie P. Ministra Spraw Wewn. N. Pan (8 Stycz.) raczył rozkazać z powodu zaszłego zgonu Dyecezalnego Biskupa Wileńskiego Kłągiewicza, iż Suffragan jego, Biskup Jan *Cywiński*, ma zarządzać, do nowego rozkazu, sprawami dyecezyi Wileńskiej i zawiadywać Akademiją Duchowną, tudzież tymczasową Beneficyalną Kommisyą.

— Rada Państwa w Departamencie Spraw Cywilnych i duchownych, po rozpatrzeniu najpowinniejszego przełożenia pierwszych trzech Departamentów Rządz. Senatu, o szlachectwie rodu *Truszkowskich*, z liczby złożonych dowodów wzięła na uwagę, że protoplasta Truszkowskich, Stanisław, na sejmie 1646 roku, za Króla Władysława IV, powrócony został do godności szlacheckiej przez Postanowienie, czyli Konstytucyą Sejmową, jakowa, według odezwy Ministra Sprawiedliwości, okazała się być zapisaną w Metrykach Polskich, przy 3 Departamencie Rządz. Senatu zachowywanych, a w dalszém poszukiwaniu stwierdzona została przez to, że pomieniony Stanisław Truszkowski, poźniej, w r. 1674 podpisał akt elekcyi Króla Jana III, Sobieskiego — jakkolwiek zaś prawo, (punkt 1, art. 40, Układu Praw, Tomu IX, w Dalszych Ciągu) postanowiło że za konieczny warunek co do takowego przywrócenia do godności szlacheckiej potrzebne są przywileje Królewskie; gdy jednak

podług odezwy Ministra Sekretarza Stanu Królestwa Polskiego, ze stopniowym upadkiem władzy Królewskiej w byłej Polsce, dyplomata Królewskie na szlachectwn zaczęły być zastępowanr przez Konstytucye zgromadzeń Sejmowych, które miały władzę prawodawczą, przeto, w myśl 18 punktu 40 artykułu uznając i we względzie rodu Truszkowskich Konstytucyą o szlachectwie ich protoplasty za dowod równosilny z dyplomatem lub przywilejem Królewskim, Rada Państwa *uchwaliła:* na mocy 1 i 11 punktów przytoczonego prawa, rod Truszkowskich w szlachectwie potwierdzić. Zdanie takowe zostało zatwierdzone przez N. Cesarza w d. 17 Grudnia.

— Zamiar zbudowania drogi żelaznej między Petersburgiem a Moskwą powzięty był w roku 1838 przez dwóch bankierów Lipskich PP. A. Dufour Feronce i G. Harkort, którzy w tymże roku złożyli rządowi naszemu swoje w tym względzie projekta, ale okoliczności nie pozwoliły wtenczas ich przyjąć. Przeświadczeni z zebranych podań o bezsprzecznej pożyteczności tego przedsiewzięcia, ci panowie nieprzestawali niém się gorliwie zajmować, i w roku 1841 przybyli sami do Petersburga dla przełożenia swoich widoków Rządowi. Wytrwałość ich miała skutek jakiego się spodziewali; budowa drogi żelaznej z Petersburga do Moskwy zjednała zatwierdzenie N. Cesarza Jmci, który raczył powierzyć J. C. W. W, Xięciu Następcy Cesarzewiczowi nadzor bezpośredni nad wykonaniem tego pięknego predsięwzięcia, przyjętego z zapałem przez Rossyą jako nowy dowod ojcowskiej pieczołowitości Monarchy o pomyślność Państwa. Dawszy Członkom Kommisyi ustanowionej do rozpatrzenia projektu tego świetny dowod Swych względów N. Pan pragnął też wynagrodzić czynne spółdziałanie PP. Dufour i Hazkort i dowiadujemy się że każdy z nich odebrał w darze od Jego Cesarskiej Mości bogatą tabakierę ozdobioną cyfrą N. Pana i brylantami. Ten świetny dowod łaski Monarszej będzie dla nich szacowną pamiątką wspaniałej skwapliwości z jaką nasz łaskawy Cesarz przyjmuje wszystko, co może być z pożytkiem dla Jego wiernych poddanych, i razem rękojmią wdzięczności Rossyi za nowe dobrodziejstwo, do którego tak dzielnie się przyłożyli.

— Negocyanci tutejsi, prowadzący znaczny handel z głębią Rossyi, dowiedziawszy się że N. Pan raczył w tych dniach zatwierdzić projekt zbudowania drogi żelaznej między Petersburgiem a Moskwą, i oceniając całą ważność tego przedzięwzięcia tak dla dwu stolic, jako i dla całego Państwa, przez pośrednictwo Mera Petersburskiego prosili P. Wojennegs Jenerał-Gubernatora o wyjednanie im pozwolenia od N. Pana, na złożenie J. C. Mości hołdu ich najpowinniejszej i najgłębszej wdzięczności za ten nowy dowod pieczy Monarszej o pomyślność handlu.

«Za otrzymaném upoważnieniem, Wojenny Jenerał-Gubernator miał zaszczyt przedstawiać tę deputacyą N. Panu 25 Stycznia—Cesarz Jmć łaskawie raczył przyjąć wynurzenie głębokiej wdzięczności, jaka ożywia w niniejszym razie Jego wiernych poddanych i dać deputacyi zapewnienie, że wykonanie jego przedsięwzięcia będzie miało pomyślny skutek, będąc wprost oddane bezpośredniemu staraniu J. C. W. W. Xięcia Następcy Cesarzewicza. Ta wiadomość napełniła obecnych najżywszą radością.

Deputacyą składali: Mer miasta Petersburga Radzca handlowy *Żukow*, bankier Dworu baron *Stieglitz*, Radzca Stanu *Kusow*, Radzcy handlowi: *Ponomarew*, *Alferowski*, *Meisner*, *Sapożnikow*, *Chariczkow*, i kupcy 1 Gildyj: *Thal*, *Kiryłow*, *Owsianikow*, *Butorin*, *Popow*, *Borisowski*, *Poleżajew*, *Żdanow i Sawin.*

— Donoszą z Warszawy że Wielki Łowczy Dwora Cesarskiego, hrabia Alexander *Batowski* umarł w dobrach swoich w bliskości Metz, we Francyi, 29 Grudnia 1841, mając lat 86 wieku.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Londyn 29 Stycznia. Król Jmć Pruski nadał Xięciu Wallii order Orła Czarnego.

— Wybity zostanie medal z powodu obrzędu chrztu Xięcia Wallii z napisem: «Albert, Xiążę Wallii, urodzony 9 Listopada 1841 roku, ochrzczony w zamku Windsor 25 Stycznia 1842. Medal ten rozdany będzie osobom, które były obecne na chrzcinach.

— Dziś panujący Król Pruski Fryderyk Wilhelm IV, jest trzecim z rzędu Królem Pruskim ozdobionym orderem Podwiązki: Przodkowie jego w tym orderze są Fryderyk I, i Fryderyk Wilhelm III.

— Gazety Londyńskie napełnione są szczegółami o ucztach danych przez rozmaite korporacye i stowarzyszenia dla ubogich z powodu chrzcin Xcia Wallii.

— Piszą w *Standart:* «Król Jmć Pruski zaproszony był na ojca chrzestnego Xięcia Wallii, jako jeden z najbliższych krewnych, których Królowa Wiktorya ma na stałym lądzie; nie wszyscy wiedzą stopień tego pokrewieństwa: Teraźniejszy Król Pruski i Królowa Angielska są prawnukami jednego wstępnego krewnego: matka zeszłej Królowy Karoliny, małżonki Jerzego III, była babką zeszłej Królowej Pruskiej matki dzisiejszego Króla, a zatém prababką Królowej Wiktoryi i Króla Fryderyka Wilhelma IV.

— Lord Melbourne, lubo zaproszony, niebył na chrzcinach z powodu złego stanu zdrowia.

— Okręt J. K. M. *the Phantom* wrócił do Anglii po długiém krążeniu około wybrzeży Angola w celu poskromienia handlu murzynów. Sam i dwa inne dane mu do pomocy zbrojne statki, okręt ten w przeciągu sześciu miesięcy pojmał 33 okręty prowadzące ten handel i wypuścił na wolność 3427 murzynów.

— Podług nowin z Lizbony, Nancyusz Papiezki-kardynał Cappacini, przybył tam 16 Stycznia.

— Donoszą z Mexyku że spokojność tam została przywrócona; Santana znajduje się na czele Rządu i zamierza zebrać armiją przeszło od 30000 ludzi.

— Dowodzący naczelnie wyprawą na Niger, kapitan Trotter, przybył z innemi oficerami i kapelanem wyprawy z Afryki do Liverpool. Kapitan chciałby rozpocząć na nowo wyprawę w przyszłym Maju, lecz wątpią czy rząd na to przystanie, po tak smutnym wypadku, jaki miała pierwsza.

Paryż 29 Stycznia. Journal des Débats wynurza zdanie, oparte na wypadkach głosowania podczas ostatnich posiedzeń izby deputowanych, że teraz zatarte zostały odcienia partyi przeciwnej Rządowi i wszystkie zlały się w jednę lewą stronę, której przywodzcą jest P. Thiers, a P. Billaut organem tego byłego ministra, w rzeczach których sam on nie śmiałby wyprowadzać na scenę.

— 4 Kompanija 3 bataljonu 3 legii gwardyi narodowej mając do wybrania oficera na miejsce P. Dupoty, skazanego na więzienie przez sąd izby parów w sprawie Quénisset, wybrała tegoż P. Dupoty, za co, wyrokiem Królewskim 27 Stycznia została rozpuszczona.

— Wiadomości z Algeryi są pomyślne; krajowcy okazują coraz więcej usposobienia do pokoju i przyjaźnych z francuzami stosunków.

— Wydawca i drukarz dziennika la Mode powołani zostali przed sąd kryminalny za artykuł umieszczony w numerze 22 Stycznia zawierający pochwałę publiczną innej formy rządu, usprawiedliwienie czynów przez prawo zbrodniami mianowanych, obrazę osób Rodziny Królewskiej i podawanie rządu w nienawiść i pogardę.

— Otwarty został 1 Stycznia kanał z Nantes do Brest.

— Niedaleką zdaje się chwila kiedy ważne zagadnienie o wynalezieniu sposobu kierowania balonów będzie rozwiązane. Akademija Nauk zajmuje się właśnie teraz roztrząsaniem projektu w tej mierze P. Muzzi z Bolonii, który już zyskał pochwałę W. Xięcia Toskanii i wielu uczonych włoskich.

Bruxella, 28 Stycznia. Izba zaprezentantów przyjęła wczora jednomyślnie budżet ministerstwa wojny wynoszący 29,407,906 fr.

Szwajcarya. Piszą w gazecie *Phare du Léman:* «Rozeszła się wieść za której dokładność nie ręczymy. Mówią że jednej z ostatnich nocy klasztor Grand Saint Bernard został napadnięty przez czternastu zbójców. Zakonnicy bronili się mężnie i spuścili sławne psy swoje. Odparli attak zabiwszy pięciu rozbojników ale sami też stracili Przeora swego i trzech służących. Kilka psów zostało też zabitych.»

NAJPOŹNIEJSZE WIADOMOŚCI.

Paryż, 31 Stycznia. Dziś w izbie deputowanych odczytana została odpowiedź Królewska na adres izby, Następnie minister prac publicznynh złożył projekt do prawa o budowie wielkich linij dróg żelaznych, a minister Skarbu budżet na rok 1843. — Zdrowie marszałka Soult, cierpiącego na wodną puchlinę nieco się polepszyło.

Londyn, 29 Stycznia. Podsekretarz Stanu do Spraw zagranicznych P. Backhouse wziął dymissyą; na jego miejsce mianowany P. Addington, dawny minister w Hiszpanii.

(Journ. de S. P. G. P. Psz. Poln.)

PRZEMYSŁOWOŚĆ KRAJOWA.

O Mińskiej handlowej Kompanii i kilka słów o potrzebie u nas i ważności przemysłu pod materjalnym i moralnym względami.

ZIOMKOM WSPÓŁ-OBYWATELOM POŚWIĘCAM.

(Ciąg dalszy.)

Dotąd pośrednio tylko działający we względzie ludzi i miejsc, za naszych czasów przemysł zaczął wpływ swój wywierać na ogół. Dawniej zdaleka tylko wspierając nauki i sztuki, działał pośrednio na cywilizacją: za dni naszych wpływ jego stał się bliższym, wprost na utworzenie dobrego bytu i wygód towarzyskiego życia, wykierowanym. «Jemu to» wymownie powiada P. Alexander Kurc, (*) (że się narodowym naszym nadstawię pisarzem), historija naznaczyła najpiękniejsze powołanie podać massom ludu rękę, aby je z nędzy i ciemnoty wydobyć, wyrobionem już światłem wiedzy myśl oświecić, społeczną cnotą serce przejąć, a szerząc tym sposobem cywilizaciją, prawdziwe i realne szczęście ogółu na świat wywołać. Nieodbitą jest rzeczą dla pożytku ludzkości, aby teoretyczne pojęcia i wiedza naukowa wieku naszego, z rozważania przeszłości wyciągnione, z formy naukowości i teorij w formę popularną, dla wszystkich umysłów dostępną, przybrane, zostały na ogół rozlane. Otóż przemysłu posłannictwém jest, aby rozum naszego wieku w formie mysli zostający, na czyn przemienić, i wysoką wykształconą teoretyczną naszą cywilizacją, praktyczną własnością uczynić.

Tak więc ten, kto dziś rozszerza przemysł, kto postępy jego powoduje, miłą mieć może pociechę, że obok prac i starań, które we własnym łoży interessie, silnie i skutecznie do cywilzacij i szczęścia ogółu przyczynia się.

Badania poważnych rozmyślaczy, daleko posunęły rozwinięcie zasad Ekonomij politycznej, lecz dotąd jeszcze te zasady nie dały się do czynu zastosować. Wewnętrzny system przemysłu czeka jeszcze organizacyjnej myśli i reform, któreby ruch odpowiedni jego ważności nadały.

(Dok. nast.)

(*) W rozprawie *o przemyśle, jego historycznym postępie i wpływie na bieg cywilizacij*, zamieszczonej w miesiącu Lutym w *Bibl. Warsz.* z r. 1841 na str. 337.

KURS WEXLOWY, PIENIĘŻNY I AKCYOWY.

Petersburg, 30 Stycznia.

Za rubel srebrny:

Na Londyn	na 3 m.	38 5/61, 11/32 pens.
— Amsterdam	— — —	192½ cens.
— Hamburg	— — —	34 9/16 szel,
— Paryż	— — —	404½, 405 cent.

AKCYE.

	Przedano po Rubli srebr.
1 Tow. zabesp. od ognia	539
2 — — — —	138¼
— — Komp. Amerykańsk	227½
— — Żeglugi parowej	—
— — Wód mineralnych	—
— — Oświecenia gazem	60
— — Przędzenia bawełny	156
— — Zeglugi parowej Baltyckiej	38
— — Drogi żelaznej Carskosielskiej	40¼
— — Fabryki sukien. Narwskiej	—
— — — Carewskiej perkalów	—
— — Petersburskiej chowu owiec w południowych prowincyach	74
— — Zabezpieczenia życia	60

Печатать позволяется: С.-Петербургъ. Февраля 2-го 1842. *П. Гаевскій.*

W DRUKARNI WOJENNEJ.